

Vélemény

Löffler Tibor

Shlomo Maron eleven igazsága

Kövér László a baloldali sajtó és ellenzék célpontjává, személyeskedések tárgyává vált

Kövér Lászlót, az Orbán-kormány titkosszolgálatokat felügyelő tárca nélküli miniszterét hosszú ideje folyamatos támadások érik. A támadásoknak azonban csak egy része nevezhető olyan, akár igen kemény bírálatnak, amely a modern demokráciák pártharcában magától értetődő. Kövér a baloldali sajtó és ellenzék célpontjává, durva és néha primitív személyeskedések tárgyává vált. Szabad prédává, akinek lejáratásával nagyobb csapást lehet mérni a kormánykoalícióra. A nemtelens támadások mélypontja **Eörsi István**nak az Élet és Irodalomban megjelent verse volt, amelyben a magyar szellemi élet óriásai között számon tartott szerző Kövér László pofacsontjáról értekezett. Ezek a pszichológusok nem érdemelnék figyelmet, hiszen magát a Kormányfőt már kezdettől fogva és rendszeresen **Gömbös Gyulához, Benito Mussolinihez és Adolf Hitlerhez** hasonlították, viszont a jelek szerint Kövér László az, akit kitartóan próbálnak antiszemita beállítani. Kövér helyzete annyiban rosszabb **Orbán Viktorénál**, hogy nincs az a nyugati politikus, akinek megfordulna a fejében, hogy a Magyar Köztársaság miniszterelnöke fasizista diktátor lenne, ellenben nem lehetetlen, hogy Kövér – és rajta keresztül a kormány – ellenfeleinek sikerül a „nemzetközi közvéleményt” meggyőznie arról, hogy a magyar kormányban egy igen kényes posztban antiszemita politikus foglal helyet. Ez a lehetőség azért nem kizárt, mert 1992-ben **Tom Lantos** kezdeményezésére még az Egyesült Államok kongresszusa is foglalkozott **Csurka István** „dolgozatának” néhány kitételével. Csurka azonban nem volt az Antall-kormány tagja, politikai súlyát csak az adta, ami miatt az MDF is a támadások keresztüztébe került, hogy „a legnagyobb kormánypart” alelnöke volt.

A sztori

Kövér László „antiszemizmusa” a Magyar Hírlap június 14-i számában látott napvilágot. A lap tudósított egy rendezvényről, amelyen Kövér egy MSZP-s képviselő vendége volt. Az újságíró tudósítása szerint: „A miniszter Csurkák hibájuként azt rótta fel, hogy szalonképtelenné tesznek számos olyan kérdést, amellyel foglalkozni kell. Ilyen a miniszter szerint a zsidókérdés és Trianon.” A cikk címe: Kövér foglalkozna a zsidókérdéssel. A cikkre reagált a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (Mazsihisz), és tiltakozott Kövér kijelentése ellen, amellyel szép sorjában foglalkozni kezdtek a baloldali lapok (Népszava, Élet és Irodalom) és a Magyar Hírlap publicistái. A bírálatok lényege három pontban foglalható össze: Kövér szerint van zsidókérdés; a zsidókérdéssel szemben foglalkozni kell; pont a titkosszolgálati miniszter akar a zsidókérdéssel foglalkozni. A miniszter érezhette, hogy meg kell nyilatkoznia az ügyben, hiszen ha hallgat, bárki bármit belemagyarázhat szavaiba, ezért a Magyar Nemzet június 18-i számában egy interjú keretében bővebben is kifejtette álláspontját. A hibát ott követte el, hogy a Magyar Hírlapban kellett volna megszólalnia. Viszont a Magyar Hírlap sem volt igazán korrekt az olvasóival szemben, mert illett volna tudósítania a Magyar Nemzet interjújáról is. A második hiba **Elek István**nak, a miniszterelnök tanácsadójának nevéhez fűződik. Elek egy terjedelmes nyílt levelet írt a Magyar Hírlap főszerkesztőjének, amely Kövér László miniszter és a zsi-

dókérdés címmel jelent meg a lap augusztus 16-i számában. Elek hibáját először is abban látom, hogy nemcsak közíróként

szeptember 14-i számában: a kérdőjelnek ábrázolt Elek Istvánnak **Imrédy Béla** válaszol. Imrédy az úgynevezett „úri fa-

fogását, esetenként korrekt módon, hanem olyan (náci, antiszemita) gondolatokat is tulajdonítanak neki, amelyek valójában

des tanulsága az, hogy bizonyos állítások csak azért tarthatatlannak, mert azt az ellenfél állítja. Ha az azonos véleményűtáboron belül mondanak valami olyat, ami a másik oldalon elhangzott, az igen ritkán okoz problémát. Ezért mindig hiányolom a véleményűtáborokon belüli belső vitákat, az álláspontok olyan ütköztetését, amely akár a másik tábor igazságát is bizonyítaná. Néhány példa a Kövér és Elek elleni igazságszótásból. **Fencsik Flóra** szerint képtelenség zsidó-magyar fogalompárban gondolkodni, mert egy halmaz része nem együtt él a halmazzal, hanem annak része, tehát evangélikus-magyar együttéléstől sem beszélhetünk. **Lang Magda** is úgy látja, hogy „az itt élő magyar állampolgárok felekezeti hovatartozásra és vallási meggyőződésre tekintet nélkül magyarok”, ezért ha van zsidókérdés, akkor kell lennie katolikus-, református- vagy evangélikuskérdésnek is. Okfejtésük sok igazságot tartalmaz, de több okból megkérdőjelezhető. Igaz, hogy a Magyar Köztársaság minden állampolgára „magyar” a szó polgári értelmében, de nem állíthatjuk kategorikusan, hogy minden magyar állampolgár „magyar” a szó etnikai vagy nemzetiségi értelmében, mert akkor éppen a kisebbségek identitását vonnánk kétségbe. Ugyanígy kétséges a „zsidó” fogalmának kizárólagosan vallási jelentést tulajdonítani, mert akkor éppenséggel az ateista vagy materialista zsidók lennének kirekesztve a zsidóságból. És az is feltétlenül kellene, hogy vannak ateista katolikusok és evangélikusok, tehát istentagadó istenhívők, ami ugye még talán **Fencsik és Lang** által is feltehetően képtelenség lenne. Erdemesebb ütköztetnünk azonban nézetüket **Szabó Miklós** és **Tamás Gáspár Miklós** állításai. **Szabó** azt írja: „A zsidóknak minősültek jelentős része vallásilag közömbös. Nem aktív tagja vagy egyáltalán nem is tagja az izraelita vallási közösségnek.”

BERTALAN TIVADAR GRAFIKÁJA

vagy egyszerű állampolgárként, hanem a miniszterelnök tanácsadójaként is állást foglalt, ami lehetővé teszi, hogy személyes véleményét a miniszterelnök véleményének is fel lehessen tüntetni. Másrészt Kövér helyett vállalkozott arra, hogy megismertesse Kövér álláspontját, amint arra a cikke is utal. Ennek csak addig lett volna értelme, amíg csak arra vállalkozik, hogy szövegszerűen kimutassa, hogy Kövér szavai és ellenfeleinek interpretációja mennyiben térnek el. Elek azonban túllépett ezen a határon, és valójában a zsidókérdésről alkotott saját véleményéről írt, amely persze olyan labdának bizonyult, amelyet **Kocsi Ilona**, a lap főszerkesztője és más olvasók annak rendje és módja szerint le is ütöttek. **Kocsi Ilona** teljesen jogosan írta, hogy Elek nem várhatja el a Magyar Hírlap olvasóitól, hogy „a Magyar Nemzetből keressék ki Kövér László választ”, s Elek megszólalása nem válthatja ki Kövér hallgatását: a Magyar Hírlap interjút kért a miniszterrel, aki azonban „ez ideig nem tudta elképzeléseit kifejteni” az olvasóknak, viszont továbbra is „érvényes meghívás” van a szerkesztőségbe... **Szabó Miklós**nak is igaza van, amikor azt írja: „Azt vártuk volna, hogy a miniszter személyesen nyilatkozik újra az ügyben. Ha úgy gondolja, hogy félreértették, amit mondott, nem úgy érte a zsidókérdést, ahogyan azt mifelénk mindenki érti, akkor ezt kifejtette volna. Ha mégis úgy érzi, akkor meg azt” (Magyar Hírlap, szeptember 1.). Ezen túl azonban az olvasói levelekben már nem bántak kesztyűs kézzel Kövérről és Elekkel. A Magyar Hírlap véleményoldalon megszokott tolerancia és a másság tisztelete hevében a független gondolkodó **Szabó Miklós** (SZDSZ) „beosztott ideológusnak”, **Fencsik Flóra** pedig „eminent Fidesz-iródeáknak” titulálja Elekét, akinek **Fencsik** szerint Kövér László az „egyik fő kenyéradó gazdája”. **Kocsi Ilona** persze okkal mondja Eleknek, még augusztus 16-án, hogy „az olvasói levelek nem a szerkesztőség álláspontját tükrözik, sokszor azzal teljesen szemben állnak”, de az augusztus 19-i véleményoldalon, ahol három hozzászólás olvasható, külön címmel fejtették meg: „Zsidókérdés” vagy antiszemizmus? Ez az oldalcím jelenik meg a szeptember 1-jei számában is, csak kérdőjel nélkül. A címadás módszere és a cím tartalma nyilvánvalóan a szerkesztőség álláspontja szerint orientálja az olvasókat, amely álláspont tükröződik **Kaján Tibor** karikatúrájában a

sizmus” képviselője volt, aki egy politikai fordulat után Hitler és Mussolini rendszerének csodálója lett, majd háborús bűnös-ként 1946-ban kivégezték...

Hecckampány

Kövér László felfogását illetően a legnagyobb tévedés lenne úgy közelíteni a vitához, a hozzászólásokhoz, hogy van-e zsidókérdés, s ha igen, mi lenne az. Ennek a vitának az a tanulsága, hogy a hozzászólásokból egy hecckampány kerekedett ki. Elek Istvánból, aki **Furmann Imrével** együtt a Csurka elleni küzdelme miatt a baloldali sajtó sztárja volt, most imrédystát farragtak. A konzervatív arisztokrata **Tamás Gáspár Miklós** pedig a toleranciadíjjal kitüntetett Magyar Narancs augusztus 19-i számában Elek szövetségeseinek és munkatársainak „zsidó-faló hisztériáját” emlegeti. **Szabó Miklós**nak az a passzusa, amit egyetértőleg idéztem, tükrözi minden ilyen témájú vita nyomorúságát és értelmetlenségét is. **Szabó** és a többiek nemcsak méltatlankodnak, amiért nem kaptak Kövértől kimerítőbb választ a zsidókérdésről, hanem elmondják azt is, hogy ők mit értenek zsidókérdés alatt (zsidókérdés nincs, az csak az antiszemita találmánya, tehát a zsidókérdés tulajdonképpen antiszemita kérdés), ami önmagában természetesen nem lenne baj, ha saját véleményük nem lenne „az” igazságnak, tehát a zsidókérdés egyetlen lehetséges és elfogadható értelmezésének feltüntetve. Az igazság egyetlen valószínűsítője pedig mindig párosul azzal, hogy önkényesen értelmezik a vitapartner gondolatait vagy szóhasználatát. Kommunikációelméletileg ezt az eljárást interpretációs és definíciós monopóliumra törekvésnek lehet nevezni: a vita egyik szereplője arra törekszik, hogy kizárólagosan határozhassa és magyarázhassa meg azokat a fogalmakat és kategóriákat, amelyek a vitában kulcsfontosságúak. Esetünkben ez azt jelenti, hogy ha Kövér nem hajlandó kifejteni, mit ért zsidókérdés alatt, akkor ellenfelei megmondják, mit kell érteni a fogalom alatt, és a saját fogalomértelmezésük alapján értelmezik Kövér lehetséges felfogását. Ha úgy tetszik, Kövérenek fölsőleges is megszólalnia, mert ellenfelei készséggel leveszik a terhet a vállairól. Nem járt jobban Elek István sem, aki elmondta ugyan, hogy számára mit jelent a zsidókérdés, de neki is szembesülnie kellett a fogalom egy kötelező értelmezésével. Ezért aztán nemcsak szövetségesei vitájkák fel-

nem az ő felfogását tükrözik, s amelyekről jól kimutathatóan távol tartja magát nyílt levelében. Elek végül elkövette azt a hibát is, hogy nem gondolta következetesen végig a maga álláspontját, ezért tényleg félreérthető következtetésre jutott, amit persze ellenfelei könnyörtelenül félre is értettek. Elek szerint a zsidókérdés, amely volt, van és lesz, a „zsidó-magyar együttélés kérdése”, tehát számára ez két félnek és a két fél együttélésének a kérdése. Formállogikailag ez alapján azonban éppúgy lehetne „magyar kérdésről” is beszélni, hiszen a két fél alkotja közös viszonylatnak ugyanúgy egyenrangú eleme a magyar fél is. Ha tehát a „kérdést” mint „problémát” fogjuk fel, és a zsidó-magyar együttélést mint problematikus kérdést értelmezzük, akkor azzal, hogy ezt a problematikus kérdést a „zsidó” jelzővel látjuk el, óhatatlanul is arra utalunk, hogy a probléma oka, felelőse egyoldalúan az egyik fél, jelesül a zsidó.

Észjárások

Ez az egyoldalúság egy polgári felfogásban természetesen vagy tarthatatlan, vagy bizonyításra szorult. Vegyünk a Magyar Hírlap és olvasói, illetve Elek és Kövér számára egyaránt tanulságos példát. Kövér László a június 13-i rendezvényen a zsidókérdésről mint a Csurka István és a MIÉP által helytelenül felvetett, ezáltal pedig szalonképtelenné tett kérdésről nyilatkozott. Nos, Csurka István a választások előtt a Magyar Fórumban rendszeresen támadta **Torgyán Józsefet**, amiért az sábeszdeklit rakott a fejére, és elfogadta egy zsidó szervezet meghívását. A MIÉP elnöke a kiszagdapart és a Fidesz együttesen azzal támadta, hogy ha hatalomra kerülnek, egyetlen feladatuk a zsidó bevándorlás leboncolása lesz. **Antall József** „paktumpolitikájára” pedig azt a végső magyarázatot adta, hogy Antall valamelyik felmenője zsidó lenne... Nos, ha Csurkának igaza van, akkor a nem zsidó kiszagdzák és a Fidesz árusítása miatt a zsidókérdés legalább annyira magyar kérdés. Ha nincs igaza, akkor meg a nem zsidó Csurkának a nem zsidó kiszagdzákról és a Fideszről vallott igaztalan állítása értelemszerűen befolyásolja a zsidó-magyar együttélést, ami eme logika alapján magyar kérdés is részben... Mindazonáltal szövetségesei kimutatható, hogy sem Kövér, sem Elek nem fogja fel egyoldalúan a zsidó-magyar együttélés kérdését.

Az antiszemizmusról folytatott sajtóviták lassan egy évtize-

Az oldalon megjelenő vélemények nem feltétlenül azonosak a szerkesztőség álláspontjával.

Napi MAGYARORSZÁG

Főszerkesztő: **D. Horváth Gábor**Főszerkesztő-helyettes: **Tarr Péter****O. Kovács Attila**Lapszerkesztők: **Fekete Zoltán, Gajdics Ottó, Ludwig Emil**

Szerkesztőség: 1091 Budapest, Üllői út 51.

Telefon: 216-1274, 06-30-916-3843, -44, -45, 06-30-916-3847

Telefax: 215-3197

Levél cím: 1450 Bp. 9. Pf. 74. • E-mail: mahir@mail.elender.hu

Internet cím: <http://www.napimagyar.hu/>

Kiadja a MAHIR Lapkiadó Korlátolt Felelősségű Társaság

Felelős kiadó: **dr. Győri Tibor** ügyvezető igazgatóLapigazgató: **Lovas Lajos**

Terjeszti a Hírker Rt.,

a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok.

Előfizetésben terjeszti a Magyar-Posta Rt. Hírlapelőfizetési

és Elektronikus Posta Igazgatósága (HELPEL). Előfizethető

a hírlapkezelésnél, vidéken

a postahivatalokban, Budapesten a HELPEL ügyfélszolgálati irodáinak,

valamint a Hírlap-előfizetési és Lapellátási Irodának

(1089 Budapest VIII., Orczy tér 1.) Levél cím: Helir, 1900 Budapest,

Orczy tér 1. Telefon: 303-3441, 303-3442. Telefax: 303-3440, közvetlenül,

postautalványon vagy átutalással a Postabank és Takarékpénztár Rt.

11991102-02102799 pénzforgalmi jelzőszámon

Előfizetési díj egy hónapra 965 forint, negyedévre 2895 forint,

fél évre 5790 forint, egy évre 11 580 forint

Hirdetésfelvétel: MAHIR Press Média Kft.

1075 Budapest, Wesselényi u. 8.,

Telefon: 322-2448, 342-6164. Fax: 342-6132

1085 Budapest, Blaha Lujza tér 3.

Telefon/Fax: 338-3723

Nyomtatás: Magyar Hivatalos Közlönykiadó Kft. Lajosmizsei Nyomdaja

Felelős vezető: **Burján Norbert** igazgató

Vidék ISSN: 1418-0863; Budapest ISSN: 1418-04 3 X

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az

»OBSERVER«

OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.

1084 Budapest VIII., Auróra u. 11. Telefon: 303-4738, fax: 303-4744

<http://www.observer.hu>